ако краката не слушат главата тежко на краката

ако казах не отрязах. казват кога правят пазар за нещо.

315 Ако камъкът удари яйцето тежко на яйцето,

ако яйцето удари камъкът, тежко на яйцето. Или:

Ако казваш на всичко тате тежко на майка ти.

255. Ако късно съмнува, ти пък рано ставай.

ако лятото не донесе, есен та нема що (да принесе)

320 Ако лъже нема да се срамува от брадата си. — нема брада да му пречи на лъжата.

Ако лъже козата, рогата не лъжат. личат че са пробити.

Ако лъже някой за негова сметка е.

Ако лятото не даде пролетта нема що.

260 Ако ма плачиш ще ти повлачиш (мараз ти е).

325 ако ма пъпърваш, барим с мекамма попъргай.

Ако ма пещат в рай в пъкъла ми са мопят.

Ако ма хванеш за полата ще та хвана за брадата

ако ма хванеш за ръката, ще та хвана за яката.

265 Ако ма ритне магаре, нема да стана и аз магаре да го ритам

330 Ако ме покорят не че да ме уморят. Соф. покорят, покорих го по софийски значи гълча някого, мъмря го, гавя го, а по търновски, хуля някого, думам зло за него, одумвам го. покорих му момата

Ако ме съчувваш пръвъ[рне] (въз)главницата да те съчувам и аз.

Ако ме знае и господ колкото ме знаеш ти голем хаир ще видя, някои казват ... голема хлача ще видя. — употребява се понякога и в отговор на обикновената фраза „Дано те знае господ" и пак когато имат да напомнят някому че го забравили в нещастията му.

Ако ми мине на ръката и аз ще го опитам

270 Ако ми си внука ати що щеш тука. — отъ всеки.

335 Ако ми не дават по-голямата ще ма молят с по-малката, или

Ако ми не дават по малката, ще ма молят с по големата, ама я нещя

Ако ми е брат не ми е ортак на кесията.

Ако ми е враг да му стане врага.

275 Ако ми забранят да пея, не ми браният да плача.

340 Ако ми отнемаш песента, плачът не можеш.

Ако ми е враг да го видя на бряга (с един крак.)

Ако ми е враг да го видя под крак.

Ако ти си годеник та не ми си домовник.

280 Ако ти си кум, по хесап бъди: кръстил ми си дете изял ми си прасе. И на кумът ходят с прасе и по коледа и по великден на прошка

345 Ако ми свътне, ще му светна, или

ако ми светне на очите ще му светна на гърдите. — ако нямам сгодно време (да бъда охолен, да не съм притиснат) ще му отмъстя. Вр. светна ми на очите, освободих се. малко ми посветна. и ако му свети.

Ако му паднеш гащите (да ти не съдереш) не можеш го завали. не можеш му удари гърбът.

Ако му държи ...... ако смее, ако се надее. пълно и говорно. ако му държи кръстът — ако се надее на себе си. ако му държи гъзът — ако смее.

Ако Горя (гълча) не горя, нейни казвай не моря.

350 Ако камък удари гърнето тежко на гърнето

ако гърнето удари камъкът тежко на гърнето

ако лъже лъжата е негова.

ако лъже нема брада да му пречи. (не му пречи брадата)

Ако пролетта не завее, лятото не донесе, оно есен нема що.

Ако ма съчувваш превъртени възглавницата и аз да те съчувам.

Ако ма плачиш нема да плачиш.

355 Ако ми не даваш да пея, не могу ма спре да плача.

Ако ме покорят два пъти ще ме уморят.

Ако ми не даваш да пея, остави ме да плача.

Ако ми е свата, не ми е на комшия

ако не ма арестува да ми не дава дъщеря си

360 Ако ми си зел песента, плачът ми е останал = не мож да ми даде

Ако можеш да ми земеш на силата

Ако ми са разсърди, ще си обърна кожухът на опаки. Виж. ще си отпра дворът. т.е. нема да се загрижа.

Ако можеш трая на главът, търпи

Ако му е на кисметя, то сеще го слъта

Ако му рекох не го посякох.

365 Ако му съм врага да му бъда врага т.е. неотменяема болка.